

Vyvěšeno dne: 26. 8. 2026

Svěšeno dne: 9. 9. 2026

Bc. Anela Mehanović, DiS.

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Faisala Husseiniho v právní věci žalobkyně: **Vinostrada s.r.o.**, se sídlem Korunní 588/4, Praha 2, zastoupená Mgr. Marcelou Horákovou, advokátkou, se sídlem Riegrova 376/12, Olomouc, proti žalované: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Inspektorát v Praze**, se sídlem Za Opravnou 300/6, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2026, č. j. 8 A 126/2025 - 34,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2026, č. j. 8 A 126/2025 - 34, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 2. 9. 2025, č. j. SZPI/AA166-23/2025, odmítla podle § 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „*informační zákon*“) žádost žalobkyně o informace ze dne 2. 1. 2025 v bodě 1.1. v části požadující „*dokumenty, které jsou způsobilé prokázat, že metodický dopis existuje jako schválený dokument oprávněnou osobou*“, z důvodu podle § 11b tohoto zákona.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně žalobu, kterou Městský soud v Praze (dále jen „*městský soud*“) usnesením ze dne 17. 2. 2026, č. j. 8 A 126/2025 - 34, odmítl jako nepřipustnou pro nevyčerpání řádných opravných prostředků podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“).

[3] Městský soud nejprve shrnul předchozí vývoj řízení před žalovanou, jak jej popsala žalobkyně. Připustil, že žalovaná jako povinný subjekt odmítla poskytnutí informací v situaci, kdy dříve odvolací správní orgán – Ústřední inspektorát SZPI – předchozí odmítavé rozhodnutí žalovaného zrušil rozhodnutím ze dne 9. 6. 2025, č. j. SZPI/AA166-17/2025 pro nesrozumitelnost. Přitom odvolací správní orgán dle žalobkyně již předtím rozhodnutím ze dne 20. 2. 2025, č. j. SZPI/AA166-11/2025, přikázal žalované část žádosti žalobkyně o informace pod bodem 1.1 vyřídit.

[4] Městský soud v napadeném usnesení dospěl k názoru, že žalobkyně byla před podáním žaloby povinna podat proti rozhodnutí žalovaného odvolání a pokud tak neučinila, žaloba proti prvostupňovému rozhodnutí o odmítnutí informace je nepřipustná.

[5] Městský soud si byl vědom právní věty rozsudku ze dne 24. 10. 2018, č. j. 7 As 192/2017 - 35, publ. pod č. 3834/2019 Sb. NSS, podle níž „[ž]adatel o informace může ve věcech svobodného přístupu k informacím podat žalobu přímo proti rozhodnutí povinného subjektu, kterým povinný subjekt po předchozím zrušovací rozhodnutí odvolacího orgánu znovu odmítl požadovanou informaci poskytnout (§ 16 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím).“ Podle městského soudu však rozšířený senát tehdy posuzoval podstatně odlišnou skutkovou situaci, kdy nadřízený orgán zavázal povinný subjekt k poskytnutí informací.

[6] Naopak dle městského soudu v nyní projednávané věci bylo rozhodnutí žalované nadřízeným orgánem zrušeno s tím, že se má žalovaná ještě žádostí zabývat a vyřídit ji. Nebyla tedy zavázána informací poskytnout. Podruhé zrušil rozhodnutí žalované pro nepřezkoumatelnost (z důvodu chybného označení požadovaného dokumentu). Ani jednou nadřízený orgán žalovanou nezavázal k poskytnutí informace. Proto se závěry rozšířeného senátu neuplatní.

[7] Proti usnesení městského soudu podává žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[8] Městský soud dle stěžovatelky chybně odlišil nynější věc od věci projednávané rozšířeným senátem NSS pod sp. zn. 7 As 192/2017. Poukazuje na to, že Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 12. 2024, č. j. 8 As 103/2024 - 52, konstatoval, že rozšířený senát nestanovil výjimku pro situaci, kdy odvolací orgán zruší rozhodnutí povinného subjektu pro nepřezkoumatelnost, a že podmínkou přípustnosti přímé žaloby proti rozhodnutí povinného subjektu není ani to, aby povinný subjekt nerespektoval odvolací orgán.

[9] Tento závěr plyne také z *ratio decidendi* rozsudku rozšířeného senátu č. j. 7 As 192/2017 - 35, podle něhož rozhodnutí odvolacího orgánu, jímž bylo prvostupňové rozhodnutí zrušeno, do právní sféry žadatele zpravidla nezasahuje; ke zkrácení práv dochází až opětovným odmítnutím povinného subjektu. Proto „nelze již po žadateli spravedlivě požadovat, aby podával opětovně opravný prostředek“ a čekal na další zrušovací rozhodnutí; ochrana ve věcech svobodného přístupu k informacím „nesmí být v žádném případě formalistická“.

[10] Stěžovatelka dále uvádí, že argumentace městského soudu je v rozporu s § 16 odst. 5 informačního zákona. Neshledá-li nadřízený orgán podle tohoto ustanovení důvody pro odmítnutí žádosti, zruší odmítavé rozhodnutí a současně rozhodnutím přikáže povinnému subjektu požadovanou informaci poskytnout; proti tomuto výroku se nelze odvolat. Jestliže by tedy nadřízený orgán povinný subjekt „zavázal“ k poskytnutí informace, byl by dán vykonatelný příkaz k plnění a řízení by se typicky neocitlo ve fázi soudní ochrany. Podmiňovat proto přípustnost žaloby tím, že odvolací orgán předtím vydal informační příkaz, je neudržitelnou úvahou, která popírá smysl § 16 odst. 6 informačního zákona jako nástroje k zajištění rychlé a efektivní soudní ochrany.

[11] Stěžovatelka rovněž namítá nepřezkoumatelnost napadeného usnesení pro nedostatek důvodů. Městský soud podle jejího názoru nevysvětlil, z jakého právního pravidla dovodil dodatečnou podmínku přípustnosti (požadavek předchozího „zavázání“ povinného subjektu) a nevypořádal klíčové argumenty stěžovatelky.

pokračování

[12] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožňuje s napadeným usnesením a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[13] Nejvyšší správní soud nejdříve hodnotil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102, věta první s. ř. s.), proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná a stěžovatelka je zastoupena advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[14] Kasační stížnost je důvodná.

[15] Nejvyšší správní soud se nejprve věnoval námitce nepřezkoumatelnosti napadeného usnesení pro nedostatek důvodů. Pokud by bylo napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, jednalo by se o tak závažnou vadu, že by ho Nejvyšší správní soud musel zrušit z úřední povinnosti, tedy i bez výslovné námítky stěžovatelky (viz § 109 odst. 4, věta za středníkem s. ř. s.). Zdejší soud však takovou vadu napadeného usnesení neshledal.

[16] Městský soud v usnesení řádně vyložil důvody svého rozhodnutí o odmítnutí žaloby. O tom ostatně svědčí i skutečnost, že stěžovatelka s jeho závěry polemizuje v kasační stížnosti, což by v případě nepřezkoumatelnosti usnesení fakticky nebylo možné.

[17] Nejvyšší správní soud tak mohl přistoupit k věcnému projednání kasační stížnosti. Jádrem sporu je, zda se městský soud v napadeném usnesení správně odlišil od rozsudku rozšířeného senátu NSS č. j. 7 As 192/2017 – 35 či zda měl jeho závěry na nyní posuzovanou věc aplikovat a žalobu věcně projednat.

[18] Podle výše citované právní věty tohoto rozsudku může žadatel o informace (zde stěžovatelka) ve věcech svobodného přístupu k informacím podat žalobu přímo proti rozhodnutí povinného subjektu (zde žalované), kterým povinný subjekt po předchozím zrušovacím rozhodnutí odvolacího orgánu znovu odmítl požadovanou informaci poskytnout. Městský soud spatřoval důvod pro odlišení se od tohoto rozsudku v individuálních okolnostech nynější věci, konkrétně v tom, že stěžovatelka měla „*podat odvolání do žalobou napadeného rozhodnutí*“ a rozhodnutí žalované nadřízeným orgánem bylo zrušeno „*pouze*“ s tím, že se má žalovaná ještě žádostí zabývat a vyřídit ji a že žalovaná nebyla zavázána informaci vydat. Takové odlišení se neobstojí.

[19] Předně, závěry rozšířeného senátu NSS v rozsudku č. j. 7 As 192/2017 – 35 se zjevně zcela obecně vztahují k rozhodování ve věcech žádostí o informace a nic v tomto rozsudku nenaznačuje, že by tyto závěry byly nutně svázány s určitými konkrétními okolnostmi tehdy posuzované situace. Navíc není pravdou, že by z rekapitulace tehdejší věci (odstavec [3] odkazovaného rozsudku) plynulo, že odvolací orgán povinný subjekt jednoznačně zavázal k poskytnutí informace. Rozhodná je tedy pouze ta okolnost, že přes opakované zásahy odvolacího orgánu povinný subjekt nadále odmítá informace poskytnout. Rozšířený senát v citovaném rozsudku výslovně uvedl, že „*nelze již po žadateli spravedlivě požadovat, aby podával opětovně opravný prostředek a čekal na druhé (třetí, čtvrté..) zrušovací rozhodnutí*.“ Rozšířený senát dále zdůraznil, že ochrana ve věcech svobodného přístupu k informacím je specifická a nesmí být formalistická. Je-li dle rozšířeného senátu možné, aby stěžovatelka nemusela čekat na druhé zrušovací rozhodnutí, tím spíše se závěry rozšířeného senátu vztahují na nyní projednávanou věc.

[20] Stěžovatelka též v kasační stížnosti správně zdůrazňuje, že pro rozšířený senát bylo prvořadým hlediskem snaha poskytnout účinnou soudní ochranu veřejným subjektivním právům žadatele, který čelí opětovnému odmítnutí informační žádosti i po zásahu odvolacího orgánu. Toto hledisko vyvěrá mj. i ze zvláštní pravomoci soudu vydat tzv. informační příkaz dle § 16 odst. 6 informačního zákona: „*Smyslem pravomoci soudu dle § 16 odst. 4 věty druhé zákona o svobodném přístupu k informacím [nyní § 16 odst. 6] je tedy rozetnout gordický uzel nekončících procesních obstrukcí či procesního 'ping-pongu' mezi odvolacím správním orgánem a povinným subjektem. Právě uvedené ustanovení, spojené s ústavním požadavkem rychlé a efektivní soudní ochrany práv žadatelů o informace, tedy poskytuje správnímu soudnictví zcela odlišný rámec pro jeho činnost*“ (odst. [31] rozsudku č. j. 7 As 192/2017 – 35). Kasační soud má na základě závěrů rozšířeného senátu za to, že tyto úvahy též nejsou svázány s dílčími okolnostmi tehdejší věci a týkají se projednávání všech věcí, týkajících se informačního zákona.

[21] Rozsudek ze dne 18. 12. 2024, č. j. 8 As 103/2024 – 52, pak v návaznosti na závěry rozšířeného senátu uvedl, že podání žaloby proti v pořadí druhému rozhodnutí povinného subjektu může představovat i preventivní nástroj, jak případným procesním obstrukcím či procesnímu „ping-pongu“ zabránit. Citovaný rozsudek výslovně uvádí, že je třeba, aby byla žaloba obecně přípustná již proti v pořadí druhému rozhodnutí povinného subjektu z důvodu, aby krajský soud mohl poskytnout účinnou a včasnou ochranu právům žadatele.

[22] Ze závěrů rozšířeného senátu i závěrů v rozsudku ze dne 18. 12. 2024, č. j. 8 As 103/2024 – 52, tak vyplývá, že žaloba proti již v pořadí druhému rozhodnutí povinného subjektu je z důvodu poskytnutí účinné a včasné ochrany práv žadatele (v tomto případě stěžovatelky) přípustná. Městský soud tedy pochybil, pokud odkazovaný rozsudek neaplikoval a žalobu odmítl.

[23] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, proto zrušil napadené usnesení a vrátil věc městskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1, věta první s. ř. s.), v němž bude vázán právním názorem, jenž Nejvyšší správní soud vyslovil v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Městský soud bude v dalším řízení vycházet ze závěrů rozsudku rozšířeného senátu č. j. 7 As 192/2017 – 35 a žalobu (při splnění podmínek řízení) věcně projedná.

[24] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 26. srpna 2026

L. S.

JUDr. Tomáš Rychlý v. r.
předseda senátu